

Školitelův posudek bakalářské práce

Petr ŽIDOV, *Ašsko 1938–1948*, Praha 2013, 73 s. včetně příloh.

Bakalářskou práci Petra Židova jsem v mém semináři vedl několik let. Nevznikala snadno a teprve postupně se tématem i obsahem profilovala do své konečné podoby. Volba regionu Ašska odráží autorovy rodné kořeny a z lokálního úhlu pohledu se koncentruje na jednu z nejrozpornějších a nejtemnějších stránek českých, resp. československých soudobých dějin: vyhnání Čechů z pohraničí v roce 1938, začlenění tohoto území do Říše a na následné vyhnání (tzv. „odsun“) Němců v letech 1945–1946. Původním záměrem Petra Židova při analyzování těchto etnických čistek bylo kombinovat stávající obecné poznání s dějinami mikroregionu, a to nejen na základě výsledků dosavadního historiografického bádání či vydaných pramenů, ale i za použití metod oral history. Za tímto cílem vedl rozhovory s několika respondenty, kteří v dětství bezprostředně zažili etnické proměny na Ašsku. V průběhu zpracování autor původní úžeji stanovený záměr rozšířil o celkový vývoj regionu, tzn. s četnými tematickými přesahy jako např. vývoj hospodářství, správy či propagandy na daném území. V každém případě zvolené téma považují za zajímavé, závažné a stále i aktuální.

Téma etnických čistek 20. století obecně, čistek v Československu pak speciálně, nabízí bezpočet možností úhlů zkoumání, interpretací či komparací. Každý autor, který se pouští na toto pole, se musí vyrovnat s množstvím již existující literatury, interpretačních způsobů, ale i mnohdy dosud neznámých či nevyužitých primárních pramenů. Metoda oral history pak svojí specifičností (např. metodika vedení rozhovorů s pamětníky) vyžaduje bližší obeznámení se s teoretickými poznatky o ní samotné i s praktickými výsledky její aplikace. Na

jakéhokoliv historika jsou tak ve všech těchto směrech kladeny vysoké nároky, o bakalářské práci toto konstatování pak platí dvojnásob. Petr Židov s těmito úskalími od počátku počítal, nicméně vypořádat se s nimi dovedl pouze v omezené míře.

Přestože jsem si vědom, že bakalářská práce je první kvalifikační studentskou prací a de facto prvním větším odborným textem většiny studentů, nemohu než konstatovat, že práce P. Židova vykazuje některé závažné nedostatky. Nejen z formálního hlediska postrádám určité základní uvedení do sledované problematiky, tj. jednak zkoncipování určitého úvodu v podobě představení obecného dobového a problémového kontextu; za druhé pak postrádám kapitolu zabývající se podrobnějším rozbořem dosavadního stavu vědeckého poznání, zformulováním alespoň rámcového „fragestellung“, stanovením si hypotéz atd. Přestože jsem si dále dobře vědom až určité *bezbřehosti* literatury k problematice násilných proměn etnického složení střední Evropy, postrádám v práci výsledek propracovanější heuristiky. Celkově pak výklad nelze označit jinak, než jako povrchní.

Velké výhrady jsem měl a mám k aplikaci metody oral history. Důvodem není jen početně omezený okruh respondentů (celkem šest osob vysokého věku), ale zejména formulování otázek samotných, které vedou nejednou k banálním, resp. předvídatelným odpovědím. V celkovém kontextu práce pak působí disproporčně a zdaleka nevyužívají možností, které skýtají.

K celkovému dojmu nepřispívají ani slohové a jazykové poklesky, resp. faktografické nedostatky.

Předloženou práci považuji za průměrnou a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji kvalifikační stupeň „dobrá“.

Dr. Luboš Velek
m.p.